

Yunus Emre

Onaylayan Administrator
Wednesday, 23 May 2007

Â TÃ¼rk halk Ã¼airlerinin tartÃ¼masÃ¼z Ã¼ncÃ¼sÃ¼ olan ve TÃ¼rk'Ã¼n Ã¼slam'a bakÃ¼nÃ¼nÃ¼ TÃ¼rk dilinin tÃ¼m ve gÃ¼zelliÃ¼yle ortaya koyan Yunus Emre, sevgiyi felsefe haline getirmiÃ¼ Ã¼rnek bir insandÃ¼r. YaklaÃ¼k 700 yÃ¼ldÃ¼ TÃ¼rk milleti tarafÃ¼ndan dilden dile aktarÃ¼lmÃ¼, tÃ¼rkÃ¼ ve ilahilere sÃ¼z olmuÃ¼, yer yer atasÃ¼zÃ¼ misali dilden dile dolaÃ¼mÃ¼ mÃ¼srularÃ¼yla Yunus Emre, TÃ¼rk kÃ¼ltÃ¼r ve medeniyetinin oluÃ¼muna bÃ¼yÃ¼k katkÃ¼lar saÃ¼lam bir gÃ¼nlÃ¼ adamÃ¼dÃ¼r. BazÃ¼ kaynaklarda Anadolu'ya gelen TÃ¼rk boylarÃ¼ndan birine baÃ¼lÃ¼ olup, 1238 dolaylarÃ¼nda doÃ¼duÃ¼ rivayet edilirse de bu kesin deÃ¼ildir; tÃ¼pkÃ¼ 1320 dolaylarÃ¼nda EskiÃ¼ehir'de Ã¼ldÃ¼Ã¼ yolundaki rivayetlerde olduÃ¼ gibi. BatÃ¼ Anadolu'nun birkaÃ¼ yÃ¼resinde "Yunus Emre" adÃ¼nÃ¼ taÃ¼yan ve onunla ilgili gÃ¼rÃ¼ldÃ¼Ã¼nden "makam" adÃ¼ verilen yer vardÃ¼r.

Bir garip Ã¼ldÃ¼ diyeler

Ã¼Ã¼ gÃ¼n sonra duyular

SoÃ¼k su ile yuyalar

Ã¼Ã¼yle garip bencileyin

diyen Yunus, belki de doÃ¼duÃ¼ ve yaÃ¼adÃ¼Ã¼ topraklardan Ã¼Åok uzaklarda bu dÃ¼nyadan gÃ¼Ã¼p gittiÃ¼ni anlatm istemektedir.

TÃ¼rkiye'nin pek Ã¼Åok yerinde Yunus Emre'nin mezarÃ¼ olduÃ¼ iddia edilen pek Ã¼Åok mezar ve tÃ¼rbe vardÃ¼r. Bunlardan baÃ¼lÃ¼calarÃ¼ Ã¼Ã¼yle sÃ¼ralanabilir: EskiÃ¼ehir'in MihalÃ¼Ã¼Ã¼ ilÃ¼esine baÃ¼lÃ¼ SarÃ¼kÃ¼; Karama Yunus Emre Camii avlusu; Bursa; Kula ile Salihli arasÃ¼nda Emre Sultan kÃ¼yÃ¼; Erzurum, Duzcu kÃ¼yÃ¼; Isparta'nÃ¼n KeÃ¼iborlu ilÃ¼esi civarÃ¼; Aksaray; Afyon'un SandÃ¼klÃ¼ ilÃ¼esi; Ordu'nun Ã¼enye ilÃ¼esi; Sivas yakÃ¼nÃ¼nda bir yol Ã¼stÃ¼. GÃ¼rÃ¼ldÃ¼Ã¼ gibi sayÃ¼ ve iddia hayli kabarÃ¼ktÃ¼r.

BazÃ¼ belgeler, Yunus Emre'nin asÃ¼l mezarÃ¼nÃ¼n Karaman veya SarÃ¼kÃ¼'de olduÃ¼na iÃ¼aret etmektedir. Nitekim, 1970'li yÃ¼llarÃ¼n baÃ¼lÃ¼nda SarÃ¼kÃ¼'deki mezarÃ¼n Yunus'a ait olduÃ¼na kesin gÃ¼zÃ¼yle bakÃ¼larak bu kÃ¼ye Yunus Emre adÃ¼ verildi ve oradaki bir bahÃ¼e iÃ¼ine anÃ¼t dikildi. 1980'li yÃ¼llarda ise, 1350'de yapÃ¼lmÃ¼ olan Karaman'daki Yunus Emre Camii'nin yanÃ¼ndaki mezarÃ¼n onun gerÃ¼sek mezarÃ¼ olduÃ¼ iddia edildi.

AslÃ¼nda bu durum, Yunus Emre'nin TÃ¼rkler tarafÃ¼ndan ne kadar sevildiÃ¼i ve benimsendiÃ¼inin Ã¼sarpÃ¼cÃ¼ bir Ã¼rneÃ¼dir. GerÃ¼ekten de halktan biri olan Yunus Emre, halkÃ¼n deÃ¼er, duygu ve dÃ¼Ã¼ncelerini dile getiriÃ¼i itibariyle tarihimizin en halkla barÃ¼Ã¼k aydÃ¼nlarÃ¼ndan biri olma Ã¼zelliÃ¼ine sahiptir.

TÃ¼rk tasavvufunun dilde ve Ã¼iirde kurucusu olan Yunus Emre'nin Ã¼iirlerinde ahlak, hikmet, din, aÃ¼k gibi konularÃ¼n hemen hepsi tasavvuftan Ã¼Ã¼kar ve tasavvuf gÃ¼rÃ¼Ã¼ Ã¼serÃ¼evesinde bir yere oturtulur.

MÃ¼srularÃ¼nda didaktik ahlak telkinlerinde bulunan Yunus Emre, "gÃ¼nlÃ¼ kÃ¼rmamak" konusuna ayrÃ¼ bir Ã¼nem verir ve "Ã¼stÃ¼n bir deÃ¼er" olarak Ã¼iirlerinde bu konuyu Ã¼zenle iÃ¼ler.

Bu arada Yunus Emre'yi Ã¼ne Ã¼Ã¼karan bir baÃ¼ka Ã¼nemli Ã¼zelliÃ¼i de, Ã¼iirlerinde iÃ¼lediÃ¼i konularÃ¼ ve telkinleri bizzat kendi hayatÃ¼nda uygulamasÃ¼dÃ¼r. "Din tamam olunca doÃ¼ar muhabbet" diyen Yunus, Ã¼slamÃ¼n sabÃ¼r, kanaat, hoÃ¼gÃ¼rlÃ¼k, cÃ¼mertlik, iyilik, fazilet deÃ¼erlerini benimsemeyi telkin eder.

Yunus'un sanat anlayÃ¼Ã¼, dini ve milli deÃ¼erleri baÃ¼daÃ¼tÃ¼rdÃ¼ mÃ¼srularÃ¼nda kendini gÃ¼sterir; millileÃ¼ tasavvufa, TÃ¼rkÃ¼'nin en gÃ¼zel ve en gÃ¼Ã¼lÃ¼ Ã¼zelliklerini kullanarak tercÃ¼man olur. GerÃ¼ekten de 11,12 ve 13. asÃ¼rlarda TÃ¼rkistan ve Anadolu TÃ¼rkleri arasÃ¼nda Ã¼Åok yayÃ¼lan tasavvufun TÃ¼rk Ã¼airleri arasÃ¼nda iki bÃ¼yÃ¼k sÃ¼zcÃ¼ vardÃ¼r: TÃ¼rkistan'da Ahmet Yesevi, Anadolu'da Yunus Emre...

